

Posudek školitele disertační práce Matěje Gregárka „Symetrická koncepce státu“

V předložené disertační práci doktorand zúročil jak své formální vzdělání právní, tak ekonomické, zejména však hlubokou znalost literatury libertariánského zaměření, často filosofické či spadající do politické teorie. Jde na jeho straně o zájem projevovaný již po léta, promítnutý v řadě referátů, diplomové práci i dvojici hodnotných publikací.

Gregárkovo psaní není neutrální, resp. objektivistické, nýbrž zapálené, možná i angažované. Nikoliv však v pejorativním, ideologickém, protiargumenty vytěšňujícím smyslu slova: nemá jen zkrátka pocit, že všechny pravdy jsou stejně pravdivé, a svůj světonázor, opřený o literaturu, neskrývá. To však z jeho disertační práce nečiní pamflet. Naopak, jeho ambicí je podpořit či nabídnout realistickou teorii, která vnímá svět, jaký je, aniž by se zatěžovala fikcemi, případně si jimi vypomáhala. To je podstatou symetrie – shoda teorie s realitou.

Autor si klade závažné a obtížné otázky po legitimitě státu, který bychom neměli přijímat jako danost, nýbrž nárokovat obhájení smyslu jeho existence i konkrétních výkonů. Budeme-li takto postupovat, můžeme přemýšlet i o alternativách, které mohou být (v dílčích případech) třeba i lepší než stát sám. V práci tomu předchází důkladné ohledání pojmu legitimacy a jejích různých typů, ohledání, jež v česky psané literatuře patří k nejdůkladnějším.

Otázky si M. Gregárek neklade sám za sebe, využívá k tomu pomoci plejády autorů, vesměs z angloamerického světa, cituje však i díla evropská, resp. česká. Sleduje a promýšlí nedávnou a nutně neuzavřenou tuzemskou debatu o soumraku moderního státu, s mnohými autory vede zasvěcenou polemiku (typicky s Vojtěchem Bellingem). Doporučuje akademickým právníkům nechat na sebe působit současnou ekonomickou teorii (politickou ekonomii), která rozhodně neoperuje s omezeným (redukovaným) homo oeconomicus, jak jí bývá někdy vytýkáno. Naopak nám může napomoci lépe pochopit motivy lidského chování či povahu institucí, pravidel a závazků držících společnost pohromadě.

Doktorand koncipoval samostatně strukturu své disertační práce, samostatně ji rovněž zpracovával. K připomínkám jsem dostal větší celky textu, mohl jsem se však omezit jen na víceméně podružné náměty a komentáře k obsahu i systematické. Vzhledem k tomu, že vím, jak doktorand dříve psával, byl jsem potěšen posunem ve schopnosti předkládat své postřehy ve srozumitelné, ba čtivé formě.

M. Gregárek po mém soudu osvědčil schopnost zpracovat náročné a důležité téma, k němuž přistoupil z perspektivy několika oborů, jež jsou mu blízké. Zohlednil rozsáhlou literaturu, kterou kriticky promyslel a využil. Sepsal práci, která bezesporu zasluhuje obhájení a nejspíše i publikaci jako celek. Doporučuji proto jeho práci k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

V Praze dne 14. března 2018

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc.